

2. ura: Ivan Cankar, Bobi – (psihološka lirična) črtica, analitična/sintetična zgradba

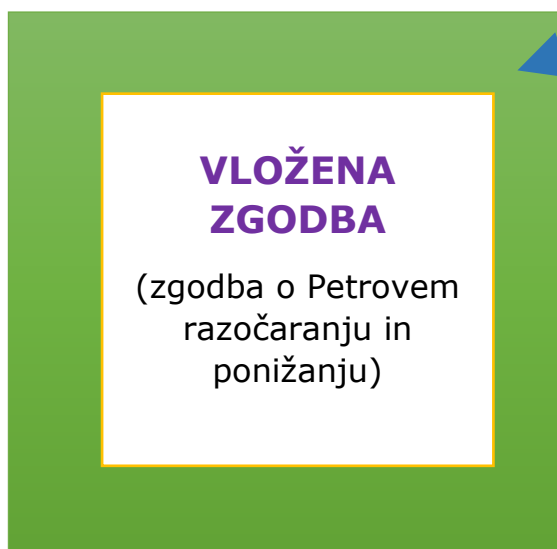

Preberi spodnji zapis o Cankarjevi črtici Bobi.

Cankarjevi Bobi so **črtica**, tj. najkrajša zvrst pripovedne proze. Omejena je na en sam (droben) dogodek, poudarjena so čustva in razpoloženje, ki se vzbudijo ob tem dogodku. Črtico je pri nas izpopolnil prav Ivan Cankar, saj je ustrezala impresionističnemu hipnemu nizanju trenutnih vtisov in simbolizmu; imenoval jo je tudi **vinjeta**. V svojih črticah je prikazal odnos do matere in doživlja iz otroštva in mladosti.

AVTOBIOGRAFSKA ČRTICA → avtor v njej prikazuje drobce iz lastnega življenja

V Bobih spremljamo dve zgodbi:

OKVIRNA ZGODBA:

- **Prvi del:** pogovor v krčmi med prijateljem poslušalcem in Mihčetom – pripovedovalcem vložene zgodbe.
- **Drugi del:** Mihčetovo spominjanje na neljubi dogodek.
- **Zaključni del (zadnji odstavek):** Mihčetovo doživljanje spomina na Petra ta večer.

O opisanem dogodku in doživljanju Petra pripoveduje Mihče večinoma v 3. osebi, kot da ne bi bil pri tem sam udeležen oz. tako, da ve še več, kot bi opazil iz svoje perspektive. Deluje kot **vsevedni pripovedovalec**.

Pisatelji imajo pri nizanju dogodkov načeloma dve možnosti:

- a) Dogodke lahko navajajo v takem zaporedju, kot so se zgodili. Temu načinu pravimo **SINTETIČNA ZGRADBA**.
- b) Če se avtorji kronologije ne držijo in obrnejo svoj pogled nazaj, govorimo o **ANALITIČNI ZGRADBI**.

- Kateri način je uporabljen v besedilu Bobi?

Črtica Bobi ima analitično zgradbo.

Nekaj besed o Cankarjevem slogu pisanja

Za Cankarja je značilno bogato pisanje z veliko pesniškimi sredstvi; tudi t. i. **simbolistično/simbolno pisanje – pisanje v prenesenem pomenu**; ko gre za nekaj veselega, npr. uporabi veliko svetlih pridevnikov, ko je v ospredju žalost, temačne. Nekateri predmeti/položaji/dejanja dobijo drugoten/prenesen pomen – SIMBOLNI POMEN.

krof/bob simbol bogastva

zadnja vrata, sklonjena glava simbol revščine, manjvrednosti

V zvezek **prepiši** spodnji zapis.

ANALIZA BESEDILA BOBI

LITERARNA ZVRST: proza

LITERARNA VRSTA: (avtobiografska) črtica

ČRTICA je kratka zgodba, ki je omejena na en sam (droben) dogodek, poudarjena so čustva in razpoloženje, ki se vzbudijo ob tem dogodku.

PRIPOVEDOVALEC: prvoosebni in tretjeosebni pripovedovalec

TEMA: socialna (*obilje in pomanjkanje*)

SNOV: vzeta iz lastnega življenja

MOTIVI: bob, revščina, bogastvo, klanec, zvonjenje, Ljubljana

SPOROČILO: zadana krivica ne neha boleti.

SIMBOLI: klanec (revščina), bobi in velika hiša (bogastvo, obilje)

V Bobih spremljamo dve zgodbi:

- a) **OKVIRNO ZGODBO** (Mihčetov pogovor z neznancem v krčmi in spomin na neljubi dogodek) in
- b) **VLOŽENO ZGODBO** (zgodba o Petrovem razočaranju in ponižanju).

Črtica **Bobi** ima **ANALITIČNO ZGRADBO (retrospektiva, pogled, nazaj)**, medtem ko **SINTETIČNA ZGRADBA** pomeni, da dogodki potekajo v takem zaporedju, kot so se zgodili.

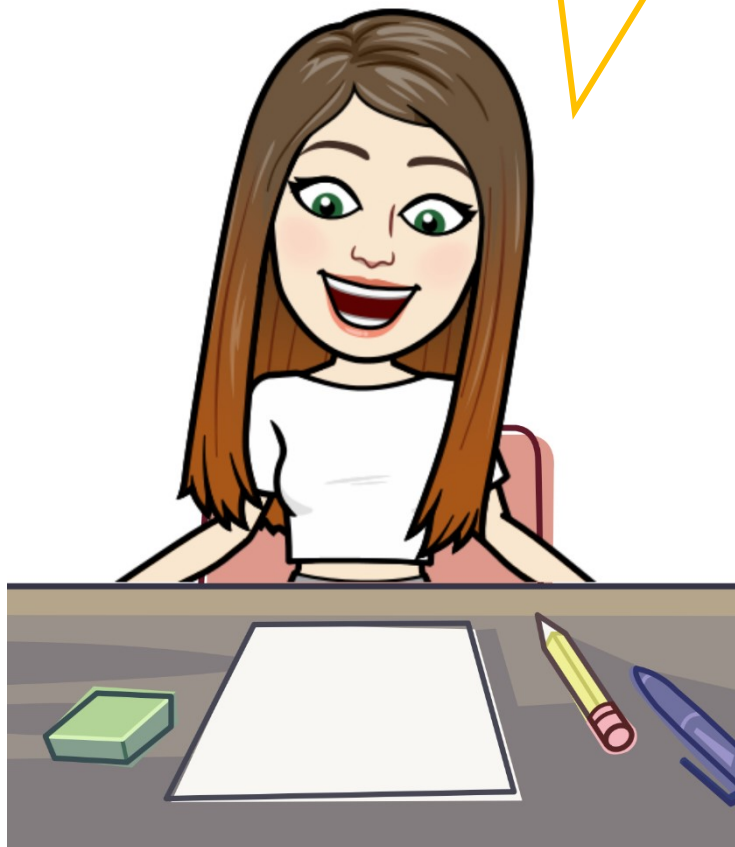
JEZIK: bogat z obilico slogovnih sredstev (vsebuje metafore, primere, stopnjevanje, ponavljanje ...)

NALOGA:

Iz obravnavanega besedila izpiši:

- tri narečne besede,
- tri primere ali komparacije,
- tri okrasne pridevke,
- dve metafori,
- eno poosebitev in
- en primer ponavljanja.

**Cankar je največji mojster
slovske besede!**

REŠITVE:

- **narečne besede:**

bob (krof), cuker (sladkor), špehovka (ocvirkova potica)

- **primere ali komparacije:**

ves zrak, od neba do zemlje, je bil kakor ena sama, vse sladkosti; oznanjujoča pesem; Šel je v cerkev s tako lahnimi koraki, kakor da ne bi nosil nerodnih čevljev; nebo, visoko razpeto, s tenkimi belimi oblaki kakor z jablanovim cvetjem posuto; svetli kodri so bili počesani kakor za prvo obhajilo in obraz sam, rdeč in nežen, je bil kakor dekliški

- **okrasni pridevki:**

gorko, sivkasto (vodo), vesela (pesem), svetel (dan), vriskajoče (petje)

- **metafore:**

tiščalo ga je k tlom; je šel počasi, s težkimi nogami; vrt, znanec in tovariš njegov; vriskajoče petje zvonov; srce čisto in vse polno ljubezni

- **poosebitve:**

Tiha senožet ga je slišala; temno je gledalo drevje nanj

- **ponavljanje**

Ne jej preveč, Peter, da boš zavil! Največji bob prinesem tebi, Francka, in še s cukrom bo potresen! Berač, beračev sin; ne pojdem domov, v gozd pojdem ...